

Monumentnummer*: 531657

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 21
F 033 421 77 99
E info@cultureelerfgoed.nl

Status: rijksmonument
Inschrijving register*: 19 december 2014
Kadaster deel/nr: 65333/24

Complexnummer 531650 *Complexnaam* NHW-Fort Everdingen te Culemborg

*Woonplaats** Culemborg *Gemeente** Culemborg *Provincie** Gelderland

Locatiennaam Culemborg *Locatieomschrijving* Fort Everdingen

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kad. object*</i>	<i>Appartement</i>	<i>Grondperceel</i>
Culemborg	L			198
Culemborg	L			196
Culemborg	L			278
Culemborg	L			197
Culemborg	L			444
Culemborg	L			448
Culemborg	L			193
Culemborg	L			313
Culemborg	L			308
Culemborg	L			307
Culemborg	L			451
Culemborg	L			450
Culemborg	L			376
Culemborg	L			447
Culemborg	L			449

*Rijksmonumentomschrijving***

Cluster 501.

NIEUWE HOLLANDSE WATERLINIE

Inleiding

Gemetseld VERBRUIKSMAGAZIJN / BOMVRIJ GEBOUW B2, als in de wal opgenomen bergplaats van munitie voor de nabijgelegen geschutsemplacementen. Met de toename van de draagwijdte van het geschut, de kracht van de inslagen van projectielen en de explosieve kracht van (brisant)granaten werd het steeds moeilijker weerstand te bieden tegen beschietingen. Verzwaring van metselwerk, toepassing van schokabsorberende metselsystemen (onder meer door middel van bogen), flauwe hellingshoeken en gebogen of juist puntige vormen, gebruik van beton - en later van gewapend beton - in steeds zwaardere uitvoering, was een van de manieren om de vestingwerken bestand te houden tegen toenemende aanvalskracht. Bovendien was het aanbrengen van aarddekkingen een goed middel gebleken om de energie te absorberen of te dempen. Dit is de reden waarom vele gemetselde of betonnen werken van een aardlaag of een frontbescherming van zand of aarde zijn voorzien. Afhankelijk van de periode van ontstaan - en daarmee van de te verwachten inslagkracht van projectielen - werd van 'bomvrije gebouwen' gesproken, wanneer ze werden geacht bestand te zijn tegen een van tevoren bepaald aantal inslagen van zwaar kaliber. Drie identieke verbruiksmagazijnen op Fort Everdingen zijn kleine bomvrije bergplaatsen die op verschillende plaatsen in de wal zijn opgenomen.

Omschrijving

Klein VERBRUIKSMAGAZIJN / BOMVRIJ GEBOUW B2 in de courtinewal tussen het noordoostelijk en het zuidoostelijk bastion van Fort Everdingen, gekenmerkt door een bakstenen gevel aan de westzijde, met schuin aflopende vleugels en getoogde toegang, waarin deur ontbreekt. Inwendig bestaat de constructie uit trasbeton. Het geheel gedekt door een aardlaag.

Waardering

Het VERBRUIKSMAGAZIJN / BOMVRIJ GEBOUW B2 in de courtinewal tussen het noordoostelijk en het zuidoostelijk bastion van Fort Everdingen is van algemeen belang vanwege:

- * Cultuurhistorische waarden als onderdeel van de Nieuwe Hollandse Waterlinie zoals deze is ontworpen door C.R.T. Kraijenhoff en in eerste aanleg vanaf 1815 door hem, Jan Blanken en majoor-ingenieur Willem Offerhaus is gerealiseerd en daarna door anderen gedurende ongeveer 125 jaar is versterkt en verbeterd.
- * Architectuurhistorische waarden, in het bijzonder als uiting van de militair-strategische bouwkunde, die gebaseerd is op: a. het systeem van inundatie en accesverdediging (19de eeuw), b. de wedloop met de zich versterkende offensieve middelen (19de eeuw).

Het betreft hier een onderdeel van omstreeks 1880, namelijk een voorbeeld van een klein bakstenen, met aarde gedekt, bomvrij bouwwerk.

- * Ensemblewaarde en situationele waarden als onderdeel van de Nieuwe Hollandse Waterlinie. Tevens vanwege de functionele en fysieke samenhang met de overige onderdelen van het complex.

* Het onderdeel is representatief (karakteristiek) omdat het in verschijningsvorm de kenmerken vertoont die het toenmalige defensieve doel onderstrepen.

* Het onderdeel is vrij goed bewaard omdat het in de loop der tijd weinig wezenlijke aanpassingen heeft ondergaan en het de oorspronkelijke structuur heeft behouden, hoewel de deur ontbreekt.

Hoofdcategorie

Verdedigingswerken en militaire gebouwen

Subcategorie

Bomvrij militair object

Functie